

## ΘΕΑΤΡΟ

### 'Αλέξη Δαμιανού: «Τὸ καλοκαίρι θὰ θερίσουμε». Ἐνωμένοι Καλλιτέχνες.

Οἱ «Ἐνωμένοι Καλλιτέχνες» ἀνεβάσανε τὴ περασμένη βδομάδα στὴ «Βρετάνια» ἕνα καινούργιο ἑλληνικὸ ἔργο. Συγγραφέας του ὁ νέος ἠθοποιὸς τοῦ θιάσου Ἀλέξης Δαμιανός. Τίτλος του «Τὸ καλοκαίρι θὰ θερίσουμε». Θέμα του τὸ ξεσηκωμὰ μιᾶς κοινότητας ποὺ μασιτίζεται ἀπὸ τὰ βαλτονέρια καὶ τίς θέρμες γιὰ νὰ φτιάξει ἀπὸ δικῶν της τὸ φράχτη τοῦ ποταμοῦ ποὺ τοὺς ἐμποδίζει νὰ σπέρνουνε καὶ νὰ θερίζουνε, μιὰ κι ὁ ἀρχοντας τοῦ χωριοῦ κ' ἔπειτα νομάρχης ἀντιδρᾶ, ὑπηρέτῃς ἔτσι τ' ἀτομικὰ συμφέροντά του. Τὸ ἔργο τοῦ Ἀλέξη Δαμιανοῦ εἶναι πρωτόλειο. Σὰν τέτιο ἔχει ἐλαττωματικὸ ἀρχειοτεχνικὸ στήσιμο. Ὁ μῦθος του δὲν ἐδιδιπλώνεται ἀνετα κι οὔτε εἶναι ἀπαλλαγμένος ἀπὸ παραγεμισμάτα, ποὺ ἀδυνατίζουν τὴ δραματικὴ ἐντύπωση καὶ τὸ ἐνδιαφέρον τοῦ ἔργου. Τέλος μερικὸι χαρακτήρες, καθὼς εἶναι τῆς Χριστινῆς, δὲν ἔχουν τὸ ἀπαιτούμενο πλαστικὸ βάρος καὶ δὲν πείθουν τὸ θεατὴ πὼς τὰ λόγια καὶ οἱ πράξεις τους ὑπαγορεύονται ἀπὸ μιὰν ἐσωτερικὴ ἀναγκαιότητα ποὺ θὰ τοὺς ἐμπόδιζε στὴν πραγματικότητα νὰ ἐκδηλωθοῦν καὶ νὰ πράξουν διαφορετικὰ. Κι ὅμως εἶναι ἔργο ἀξιόλογο, ἔργο ποὺ μ' ἐλάχιστες μικροαλλαγές θὰ μπορούσε νὰναι ὑποδειγματικὸ. Γιατί, μιὰ κ' εἶπα τίς ἀδυναμίες του, εἶναι καιρὸς ν' ἀναφέρω καὶ τίς ἀρετές του. Ἀρετές πολλές κι ἀναμφισβήτητες. Ἀρετές, ποὺ καθὼς ἔγραφα κι ἄλλοι, σπάνια τίς συναντᾶ κανεὶς ἀκόμα καὶ σ' ἔργα δόκιμων συγγραφέων, ποὺ μπορεῖ νὰχοῦνε στερεώτερο στήσιμο καὶ σφώτερη οἰκονομία, ὥστόσο εἶναι στεγνὰ ἀπὸ γήσινα συγκλίση.

Οἱ ἀρετές τοῦ ἔργου τοῦ Δαμιανοῦ εἶναι πολλές, καθὼς εἶπα. Μιὰ πηγαία λυρική διάθεση τὸ διαποτίζει σὰν πλούσιος γυμὸς. Μερικὲς σκηνές του φανερώνουν ἕναν παράξενο καὶ δυναμικώτατο πρωτογονισμό. Ὁ διάλογος του ἔχει μιὰν ἐλλειπτικότητα ποὺ δὲν ἐπιτρέπει φλυσιᾶς καὶ λαμπερόχρωμους βερμπαλισμούς, τόσο συνήθισμένους σ' ἔργα πρωτοφάνερων καὶ νέων ἀκόμα συγγραφέων. Κάποτε κάποτε ἡ παρατήρησή του διαπερνάει τὴν ἐπίφραση τῶν πραγμάτων καὶ γίνεται ἐνθουσκώση βαθιά. Ἡ σκηνὴ τοῦ

Ζάρου μὲ τοὺς γονοῦς του γιὰ τὸ μακέλεμα τῆς ἀρρώστης φορέδας φανερώνει συγγραφέα μὲ ὄχι τυχαίον τολέντο. Τέλος ἡ αἰσθησιὴ τοῦ μέτρου δὲν ἀπουσιάζει ἀπὸ τὸ ἔργο καὶ μάλιστα ἀπὸ τὰ σημεῖα τοῦ ἐκείνου ποὺ θάταν εὐκόλο νὰ παρασυρθεῖ ὁ συγγραφέας σ' ἕνα ἐντυπωσιακὸ ἰδεολογικὸ κήρυγμα. Μὲ λίγα λόγια τὸ «Καλοκαίρι θὰ θερίσουμε» εἶναι ἕνα πρωτόλειο ποὺ ὑπόσεται πολλά γιὰ τὸ μέλλον τοῦ συγγραφέα του καὶ σὰν τέτιο εἶχε, σίγουρα, τὴ θέση του στὸ δραματολόγιον τῶν «Ἐνωμένων Καλλιτεχνῶν». Δὲν πρέπει νὰ ἐχθὰ κανεὶς πὼς ἡ ἐπιθυμία τῶν «Ἐνωμένων Καλλιτεχνῶν» νὰ ἐνισχύσουν τὴν ντόπια θεατρικὴ παραγωγή δὲ θάχει ποτέ πρακτικὸ καὶ θετικὸ ἀποτέλεσμα, ἀν δὲν δίνεται στοὺς συγγραφεὶς ποὺ ἔχουν τολέντο ἢ εὐκαιρία νὰ βλέπουν οἱ ἴδιοι τὰ ἔργα τους καὶ ν' ἀσκοῦν μιὰ γόνιμη αὐτοκριτικὴ. Ἡ μόνη ἐπιφύλαξή ποὺ ἔχω στὴν περίπτωσή τοῦ Ἀλέξη Δαμιανοῦ εἶναι πὼς μερικὲς ἀλλαγές ἔπρεπε νὰ τοῦ ὑποδειχθοῦν προτοῦ ἀνέδει τὸ ἔργο του. Εἶταν εὐκόλο νὰ γίνον. Καὶ θὰ τὸ ὠφελοῦσαν ἀνυπολόγιστα.

Γιὰ τὴν ἐρμηνεία του ἀπὸ τὴ σκηνὴ τῆς «Βρετάνιας» ἔχω μερικὲς ἀντιρρήσεις. Τὸ δεύτερο συγκρότημα τοῦ θιάσου ποὺ τὸ ἀπαρτίζουν νεοὶ ἠθοποιοὶ μὲ ἀναμφισβήτητο τολέντο, δὲν ἐμφάνισε, τοῦλάχιστο στὴν πρεμιέρα τοῦ ἔργου, ἕνα ὀργανικὰ εἰσαίσθητο σύνολο. Ὁ ἐλλειπτικὸς διάλογος τοῦ ἔργου μὲ τὴ νευρώδη σπασμοδικότητά του δὲν ἀποδόθηκε μὲ ὄση ζωτικότητα ἔπρεπε. Σχωριστὰ γιὰ τὸν καθένα ἠθοποιὸ θάχε νὰ πει κανεὶς πολλὰ καλά. Προπάντων γιὰ τὴν Παπαθανασίου, τὸ Σπαρένιο, τὴ Στάσα Ἰατρίδη καὶ τὸ Βασιῆ. Μὰ ὅλοι μαζί δὲν τὰ καταφέρναν νὰ συγχρονιστοῦνε. Φταῖνε ὁ σκηνοθέτης; Φταῖνε οἱ ἴδιοι; Σίγουρα ὄχι. Εἶναι φανερό πὼς τὸ ἔργο ἀνέθηκε μὲ κάποια σπουδὴ, πρὶν ὀρμηθεῖ. Γι' αὐτὸ οἱ κατοπινὲς παραστάσεις του ἔχουν τὸ ρυθμὸ ποὺ ἔλειψε ἀπὸ τὴν πρεμιέρα.

Ἀπὸ τὰ σκηνικὰ τοῦ Γιάννη Στεφανέλη, μόνον τὸ σκηνικὸ τῆς πρώτης πράξης συντέλεσε μὲ τὴν ἐκφραστικὴν λιτότητά του στὴ δημιουργία ἀνάλογης ἀτμόσφαιρας. Τ' ἄλλα δὲν ἐξασφαλίζουν τὴ φυσιογνωμίαν τοῦ χώρου. Τῆς τελευταίας εἰκόνας τὸ σκηνικὸ ἐξάλλου εἶναι ἀπαραδέχτα εὐλυκὸς. Ἡ μουσικὴ τοῦ Μ. Χατζηδάκη, εὐγενικὰ καὶ συγκρατημένη, δὲν πρόβαλε ποθεινὰ ἀξιώσεις προτεραιότητας ἀπέναντι στοῦ κείμενου.

ΛΕΩΝ ΚΟΥΚΟΥΛΑΣ

